

Behovsanalys

Arbetsnamn: MTB-bana

Författare: Torstein Tysklind

Datum: 2023-12-15

Version: 1.01

Sida: 1 (13)

Dnr: 2023/KFN 0183 71

Behovsanalys

Mountainbike bana

1 Varför behöver något göras?

1.1 Bakgrund

Sent under 2020 inkom ett Tyresöinitiativ med ett förslag om att Tyresö kommun ska bygga riktiga MTB-spår och pumptrack "som är uppmärkta och godkända att cykla på utan att det stör hästar och andra djur samt andra människor. Det skulle vara underbart att få kommunen att verkligen anstränga sig i denna sport. Tyresö CK är en klubb som bara ökar och ökar i storlek för MTB-cykling för bland annat barn."¹

Ärendet behandlades i kultur och fritidsnämnden 2021-01-25 § 3, där förvaltningen fick i uppdrag att ta fram ett konkret förslag på sträckning av cykelspår samt beräkna budget för att anlägga förslaget, i enlighet med ordförandeutlåtandet:

"Förvaltningen ska fortsätta arbeta för att vi ska kunna anlägga en MTB-bana i Tyresö kommun, tidigare har ett område längs Wättingestråket utpekats och vi i den styrande minoriteten är av åsikten att vi ska fortsätta arbeta för det.

...

*Jag vill också att förvaltningen initierar arbetet med planeringen av det utpekade området och tar fram ett konkret förslag på sträckning av cykelspår tillsammans med en budget för att anlägga det."*²

Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2022-10-24 redovisades nämnduppdraget. Förvaltningen konkluderade att investeringsutgiften för en MTB-bana skulle vara så hög att detta blir en strategisk investering som måste beslutas enligt investeringsprocessen. Därför gav nämnden förvaltningen i uppdrag "att göra en behovsanalys och i förlängningen en förstudie, med intentionen att anlägga en MTB-bana likt förslag som tagits fram i konsultrapporten."³

1.1.1 Investeringsprocessen

Enligt kommunens investeringspolicy ska en nämnd som har ett behov av en strategisk investering först ta fram en behovsanalys som beskriver vad det är man vill uppnå. I analysen ska nyttovärdet beskrivas, antingen ekonomisk nytta eller kvalitativ nytta. Nämnden fastställer behovsanalysen, och kan skicka ärendet vidare till kommunstyrelsen.

Utifrån behovsanalysen kan kommunstyrelsen sedan besluta om att genomföra en förstudie. Förstudien genomförs vanligtvis av samhällsbyggnadskontoret. Om en investering innebär att mark ska tas i anspråk, är det även kommunstyrelsen som beslutar om detta. Då kommer frågan om lämplig placering hanteras av samhällsbyggnadskontoret inom ramen för förstudien. Där hanteras även frågor om en placering är lämplig utifrån naturvårdshänseende. En nämnd kan i behovsanalysen peka på tänkbara och önskvärda placeringar men ytterst är det kommunstyrelsen som beslutar om markanvändningen

¹ Citat från Tyresöinitiativ från Tobias Garnte, daterat 2020-12-01.

² Ordförandeutlåtande, KFN 2021-01-25 § 3

³ KFN 2022-10-24 § 77

1.2 Behov

1.2.1 MTB som aktivitet

MTB (av det engelska mountainbike) är en aktivitet där man cyklar i terrängen. Cyklarna som används har ofta stötdämpning fram och eventuellt bak, och har ett antal växlar för att möjliggöra att cykla i kraftiga motlut. En stor andel av utövarna tar cykeln ut i skogen och cyklar på stigar och vägar där det går att ta sig fram.

Mountainbike som tävlingssport är i Sverige indelad i tre olika former (se även ordlista bilaga 2).

- Downhill går som det låter ut på att cykla ned för ett berg längs en markerad bana
- Enduro är en tävlingsform på stigar och banor, upplagt kring att man kör tidtagna etapper längs en rutt där man tar sig runt utan tidtagning
- Cross-Country oftast utövas i högre tempo, ofta i en mer tillrättalagd bana.

Andra cykeldiscipliner som liknar MTB är

- BMX som utövas på en bana som liknar en motocrossbana och som har olika typer av hopp och doserade kurvor.
- Pumptrack handlar om att med hjälp av en pumpande rörelse ta sig framåt runt banans vågiga form. Banan har som BMX många gupp och doserade kurvor, och har oftast en hårdgjord yta.
- Kickbike – eller sparkcykel. En hel del unga i Tyresö använder sparkcykel i stället för skateboards i kommunens skatepark för att göra "stunts".

Man är inte beroende av en tillrättalagd bana för att cykla MTB. En stor andel av utövarna tar cykeln ut i skogen och cyklar på stigar och vägar där det går att ta sig fram. Däremot för tävlingsverksamhet inom MTB Cross-Country är det vanligt med anlagda banor. Downhill utövas ofta i slalombackar under sommarhalvåret.

1.2.2 Vem är utövare av MTB

Den största andelen av utövarna av MTB är pojkar och unga män. Statistik på medlemmar och könsfördelning har efterfrågats från Svenska cykelförbundet, men vi har inte fått svar.

I Tyresö cykelklubbs MTB-verksamhet är 75 % av medlemmarna av manligt kön. Av de unga 7-16 år som deltar regelbundet på träningen är 12-18 % flickor.

Det finns också en stor del utövare som inte är organiserade utan har MTB mer som en träningsaktivitet/fritidssysselsättning. I undersökningen Ung Livsstil som genomfördes bland alla kommunens högstadiel elever under 2022 uppgår 18 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna att de någon gång under de senaste fyra veckorna ägnat sig åt BMX, Mountainbike eller dirt-bike. 12 procent av pojkarna och endast 1 procent av flickorna hade utövat detta 3-4 gånger eller mer. Det tyder på att omkring 130-140 pojkar och 10-15 flickor i högstadielålder utövar sådana cykelaktiviteter regelbundet.

I undersökningen ställs också frågan om vilka idrotts- och fritidsanläggningar ungdomar tycker att kommunen ska satsa på. Endast fem procent av ungdomarna valde BMX/mountainbike-bana som ett av sina fyra val, vilket gör att den kom på 20 plats bland de önskade anläggningarna.

1.2.3 Konsultrapport om tänkbar placering och utformning av MTB-bana

För att svara på kultur- och fritidsnämndens uppdrag att ta fram ett konkret förslag till cykelspår samt budget för detta har kultur- och fritidsförvaltningen anlitat en konsult.

Konsulten har utgått från en placering i trekantslätten mellan gångvägen som går syd väst om Krusboda, och Prästängsstigen som går från Tyresö-Flaten upp mot Barnsjön. Runt den lilla dammen som ligger nord om gångvägen på ängen föreslås en 200 till 300 meter lång övningsbana där olika "skills-hinder" byggda i trä och grus läggs in. På norrsidan av dammen föreslås en samlingsplats med bänkar, bord och ett vindskydd. Själva banan föreslås i det kuperade området nordöst om Prästängen och runt kullen som ligger mellan Prästängen och Krusboda. Bedömningen är att en bana på upp mot 1,0 km är möjligt att bygga på denna plats.

När Krusboda byggdes användes området för att tippa schaktmassor. Det gör att det inte är lämpligt att använda befintliga massor vid anläggning, utan massor i form av bergkross i olika fraktioner måste tillföras. Utifrån dessa förutsättningar räknar konsulten på en kostnad på 3,6 mnkr. Inklusive en avsättning på 15 % för oförutsedda händelser hamnar kostnaden på 4,2 mnkr.

Konsulten kommenterar att det är svårt att bedöma kostnader för att bygga en bana, särskilt som kostnaden för anläggning har ökat kraftigt de senaste åren. Rapporten utgår från prisläget september 2022. Sedan dess har priserna för denna typ av byggarbeten ökat med upp mot 10 %, så en mer rimlig kalkyl i nuläget är en totalkostnad på 4,6 mnkr.

Om banan som då byggs skriver konsulten att detta främst är en liten bana för träning, som skulle ge cyklister med tävlingsambitioner tillräcklig utmaning. Varvet skulle kunna fungera väl i träningssyfte och möjligen för mindre tävlingar eller träningslopp. Dock saknas förutsättningarna för en tävlingsbana.

1.2.4 Organiserad MTB-verksamhet i kommunen

I Tyresö bedrivs MTB verksamhet i regi av Tyresö Cykelklubb och Friluftsrämjandet.

Tyresö cykelklubb har en MTB sektion med 250 medlemmar varav 151 är 20 år och yngre. Av dessa är 81 bosatta i Tyresö, medan övriga bor i andra kommuner. Ungefär 15-20 ungdomar är så aktiva att de deltar i individuell tävlingsverksamhet. Enligt föreningens inrapporterade deltagarstatistik var det 2021 och 2022 totalt 33 unga 7-16 år som deltog regelbundet i träningarna (10 tillfällen eller mer).

Föreningens träningar bedrivs i Skrubbaområdet som ligger precis utanför Tyresö kommuns gränser. Området ligger inklämt mellan 3 stora trafikleder och ett grustag och är inte så attraktivt som friluftsområde. Därför uppstår färre konflikter med andra som rör sig i skog och mark. Området ägs av ett utvecklingsbolag inom Stockholms kommun, och föreningen har fått tillstånd att bedriva sin verksamhet där så länge som Stockholm inte ska exploatera området. I området har föreningen utnyttjat det som finns av stigar och vägar, och även kunnat göra enklare anpassningar för att få olika former för hinder och utmaningar på banan.

Friluftsrämjandet i Tyresö bedriver också MTB-verksamhet. I Tyresö utgår verksamheten mest från Alby och Tyresö slott, och har haft som inriktning att erbjuda cykelturer på stigar/småvägar. I anslutning till turerna har man haft moment av teknikövningar. Många i Tyresö ansluter också till den MTB-verksamhet som Friluftsrämjandet bedriver med utgångspunkt i Hellasgården i Nacka.

I MTB-miljön i kommunen finns det människor som starkt efterfrågar en MTB-bana för att förbättra möjligheterna för träning och aktivitet för unga. Både från Tyresö Cykelklubb och Friluftsrådet efterfrågas en bana för teknikträning som skulle öppna möjligheter för att arrangera fler typer av arrangemang. Utöver en bana efterfrågas även märkta MTB-spår i naturen.

I MTB-miljön finns också andra förespråkare som visserligen kan se att en bana skulle innebära en förbättring, men som inte uppfattar att förbättringen står i paritet med kostnaden.

1.2.5 MTB-cykling i Stockholms län

MTB-cykling bedrivs på många platser i kommunen och länet. Oftast cyklas det på vägar och stigar som även används till löpning och promenader. På internet finns en del sammanställningar av MTB-spår, men de är inte heltäckande vilket gör att det är svårt att skapa en bild. Det finns bara ett fåtal ställen där det finns banor som endast är tänkt för MTB, och 13 sådana platser har lokaliserats i länet. De flesta av lederna går av naturliga skäl i områden där även andra rör sig.

Ett viktigt område för MTB-cykling är Nackareservatet, ofta med utgångspunkt vid Hellasgården. I reservatet finns åtminstone 6 leder som används särskilt för MTB cykling. En av dem sträcker sig ner mot Erstavik och Öringesjön, och är lätt att nå från Tyresö. Detta är kanske den största koncentrationen av MTB-leder i Stockholmsområdet.

När det gäller banor/anläggningar för MTB finns sådana på:

- Fiskartorpet på Norra Djurgården
- Järfälla MTB-bana vid sjön Görväl.
- En bana i Väsjöbacken i Sollentuna
- MTB-bana i Hacksta i Åkersberga
- MTB-bana i Upplands-Väsby
- Sigtuna Bike-arena
- Rudan i Haninge kommun

De flesta av dessa ligger i Norrort. Utöver det finns anläggningar för andra typer av cykelaktiviteter i söderort:

- I Hökarängen har Stockholm stad byggt Stockholm BMX Arena, en stor anläggning för BMX cykling och Pumptrack
- i Älvsjö finns en BMX bana som anlades 1985
- I Eskilsparken i Haninge finns en pumptrackbana.

Sammanfattningsvis kan man säga att det finns ett stort antal spår och leder där det cyklas MTB i hela länet och runt om i Södertörn. Det finns få anlagda banor av den typ som denna utredning handlar om, och dessa finns huvudsakligen i Norrort. I Södertörn är MTB-cykling koncentrerad till Nackareservatet och Haninge. I Söderort finns dessutom två stora anläggningar för BMX cykling och en pumptrackbana.

1.2.6 Att cykla i skogen

Allemansrätten säkrar rätten att röra sig i skog och mark. Enligt Naturvårdsverket⁴ får man cykla både i naturen och på enskilda vägar, men inte i känslig natur som planteringar och trädgårdar. Naturvårdsverket understryker vikten av att anpassa cyklingen till naturen och årstiden, som ett sätt att vara skonsam och minska slitaget. Från naturvårdssynpunkt innebär fricykling i naturen och på stigar ett betydligt slitage.

Det finns heller inget allmänt förbud mot att cykla på motionsspår och vandringsleder men Naturvårdsverket poängterar att dessa är gjorda för dem som går och springer, och att man därför måste ta det lugnt och ge företräde till gående och löpande.

Kommunen tillämpar förbud mot att cykla i motionsspåren.

1.2.7 Konfliktytor med andra aktiviteter

I och med att många cyklar mountainbike på vägar, stigar och i naturen där även andra rör sig kan det uppstå konflikter. En mountainbike som framförs i stor hastighet på en väg eller stig kan upplevas som störande och farlig av löpare, vandrare eller de som bara tar en promenad.

Att anlägga en MTB-bana kan bidra till färre konflikter i skog och mark. En del av den cyklingen som upplevs som mest störande, kommer att flytta till banan. Bedömningen är dock att effekten blir liten, då de flesta som cyklar mountainbike kommer att fortsätta att göra det på vanliga vägar och stigar

1.2.8 Markanvändning

Kommunen har begränsat tillgång till mark där det är lämpligt att bygga anläggningar för frilufts- och spontanaktiviteter.

Den mark som har legat till grund för konsultrapporten omfattar ungefär 10 hektar, vilket är ett stort markområde. Trots detta räcker området endast till en liten MTB-bana. Området är kuperat, och delar av området består av schaktmassor som bedöms som orena. Det begränsar de tänkbara användningsområdena av marken.

Markområdet skulle även vara tänkbart för att anlägga en discgolfbana, där åtminstone en 9-hålsbana skulle få plats.

Vid användandet av mark bör kommunen prioritera marken utifrån ett nyttoperspektiv, så att de anläggningar kommunen väljer att bygga är de som ger mest nytta.

1.2.9 Naturvårdsperspektivet

Vid markanvändning måste också naturvårdsperspektivet beaktas.

En MTB-bana innebär dels att cykelstigar, hopp och doserade kurvor anläggs i terrängen. Det är också sannolikt att en bana kommer att innebära att det uppstår nya stigar och vägar i terrängen där cyklister tar sig fram. MTB-cykling medför betydligt större slitage på naturen än promenader och löpning.

⁴ <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/allemansratten/aktiviteter/cykling/>

I det utpekade området består marken till viss del av orena schaktmassor och det finns en risk att massorna rörs om vid cykling i terrängen, något som inte är önskvärt. Det finns naturvärden i området, bland annat ett antal ekar i slänten ner mot Prästängen.

En byggd MTB-bana med en skillspark är till för teknikträning. De flesta utövare kommer att vilja komplettera banan med möjlighet till fricykling helst i anslutning till banan. Därför finns en risk att en bana kommer att innebära större slitage även i omliggande skogsområden.

Vid en förstudie kommer en inventering av naturvärden behöva genomföras.

1.2.10 Tidigare beslut och bedömningar

Kultur- och fritidsnämnden presenterar varje år sina behov av lokaler och anläggningar i en lokalbehovsanalys som ligger till grund för kommunens anläggnings- och lokalförsörjningsplan.

Följande har varit utgångspunkt för analyserna:

- behovet av nya anläggningar baseras på befolkningsprognos och aktuella nyckeltal (andel invånare per anläggning)
- Befolkningsökningen av barn- och unga beaktas särskilt, och ökningen i olika kommundelar.
- Utgångspunkten är att dagens servicenivå ska bibehållas relaterat till befolkningsökningen.

I den anläggnings- och lokalbehovsanalys som fastställdes av kultur- och fritidsnämnden 2023-08-28 lyfts behovet av anläggningar för cykelaktiviteter som tänkbara för spontanläggningar. Behovet av en MTB-bana lyfts inte specifikt.

1.2.11 Befolkningsutvecklingen

Utgångspunkten för kultur- och fritidsnämnden är att servicenivån ska upprätthållas relaterat till befolkningsutvecklingen.

Befolkning i Tyresö vid årets slut	Utfall		Prognos		
	2017	2022	2027	2032	2036
0-18 år	12 169	12 451	12 622	13 398	13 981
6-18 år	8 710	9 213	9 292	9 611	10 023
Befolkning totalt	47 304	49 214	52 010	56 172	58 841
Ökning från 2017					
0-18 år		282	453	1 229	1 812
6-18 år		503	582	901	1 313
Befolkning totalt		1 910	4 706	8 868	11 537

Att anlägga en MTB-bana skulle innebära en höjning av servicenivån.

1.3 Koppling till kommunens mål och särskilda uppdrag

Kommunfullmäktige har i kommunplan för 2024-2027, målområde 3, slagit fast att i Tyresö ska alla invånare och besökare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur.

Ett politiskt uppdrag har getts under överskriften "En meningsfull vardag och fritid för alla":

"Utveckla natur-, kultur- och fritidsverksamheter där alla Tyresöbor i alla åldrar har en meningsfull vardag och fritid. Behovet av natur-, kultur- och fritidsaktiviteter ska speciellt mötas för särskilt sårbara grupper, så att tröskeln för deltagande är låg och ofrivillig ensamhet minskar."

Kultur- och fritidsnämnden har i nämnd- och förvaltningsplanen för 2024 fastslagit nämndmålet:

"Tyresöbor har tillgång till ett rikt och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar folkhälsan".

Under 2023 har ett förslag till en övergripande analys av kommunens behov av anläggningar för friluftsliv och spontanidrott tagits fram. Enligt dokumentet *Behovsanalys frilufts- och spontanläggningar*⁵ är kommunens utmaning att *"på ett balanserat sätt fördela sina resurser till fritidsaktiviteter så att kommunens mål uppnås"*, samt att kommunen måste prioritera resurserna där de gör mest nytta för helheten.

1.4 Bedömning av behovet

Följande perspektiv behöver beaktas vid en bedömning av behovet.

1.4.1 Användargruppen

Det finns en stor grupp människor som cyklar i skog och mark och som använder en mountainbike. De flesta cyklar dock på vägar, och gör detta som en motions- och friluftaktivitet några eller många gånger om året.

Det är en mindre grupp som cyklar på stigar och leder och som söker utmanande MTB-cykling. De allra flesta av dessa är nöjda och mest intresserade av att cykla på de vägar, stigar och cykelstigar som finns överallt i Stockholmsområdet.

Den grupp som bedöms som intresserade av en anlagd MTB-bana är dels de som i dag är aktiva i MTB miljön, dels ett antal främst unga som cyklar MTB oorganiserat och som en fritidsaktivitet. Det är en grupp på kanske 100-200 personer, varav endast ett mindre antal kommer använda banan varje vecka. Även många av dessa kommer att fortsätta cykla i skog och terräng där det går, och kommer använda banan för en del av sin cykelaktivitet.

1.4.2 Det regionala perspektivet

Tyresö är en medelstor kommun i Stockholmsperspektivet. Det är inte en kommun som har möjlighet att erbjuda anläggningar för alla aktiviteter som efterfrågas. Det kan vara viktigt att titta över kommungränserna och se vad som erbjuds i närområdet. På samma sätt som Tyresöbor ibland söker sig till andra kommuner för sina aktiviteter, söker medborgare från andra kommuner sig till Tyresö för att använda kommunens natur och anläggningar.

Det är inte brist på områden för MTB-cykling i Tyresös närhet. I Nackareservatet och Skrubbaområdet som båda gränser till kommunen finns bra möjligheter för MTB-cykling.

⁵ Fastställt av kultur- och fritidsnämnden 2023-11-17 § 66

Utifrån detta perspektiv kan det vara tveksamt att det just är en MTB-bana som kommunen ska lägga sina resurser på att anlägga.

1.4.3 Måluppfylleseperspektivet

En MTB-bana bedöms ha lågt potential för att uppfylla kommunens mål om en meningsfull vardag och fritid för alla. En bana kommer visserligen att innebära bättre fritidsmöjligheter för en begränsad grupp, men sannolikt kan större nytta för helheten uppnås genom andra prioriteringar. Användargruppen bedöms inte tillhöra kategorin "särskilt sårbara". Tröskeln för att börja med MTB-cykling är ganska hög då utrustningen är kostsam. I och med att användargruppen är liten är potentialen att förbättra folkhälsan låg.

1.4.4 Markanvändning

Kommunen har begränsat tillgång till mark. Bedömningen är att det finns andra tänkbara användningsområden av marken som har större potential att bidra till att uppfylla kommunens mål.

1.4.5 Ekonomi

Anläggningen av en MTB bana skulle sannolikt kosta 4-6 mnkr. Vid en kostnad på 5 mnkr och en avskrivningstid på 10 år skulle den årliga kapitalkostnaden uppgå till 625 000 kronor vid dagens ränteläge. Total driftskostnad bedöms som 650 000 kronor.

Om en bana skulle ha samma kostnad per träningsaktivitet som vi har i kommunens idrottshallar (27 kr per personaktivitet) skulle en bana behöva användas vid 24 000 tillfällen under ett år⁶. Banan skulle behöva användas av 66 personer varje dag under året. Utifrån den begränsade grupp av användare som har beskrivits bedöms det som osannolikt att det antalet användare skulle uppnås.

För utegym har kostnaden bedömts som 10 kr per personaktivitet. För att uppnå den nivån skulle 178 personaktiviteter behöva genomföras varje dag.

1.4.6 Sammanfattande bedömning

Utifrån en samlad värdering av perspektiven ovan görs bedömningen att det finns bättre och mer effektiva sätt att uppnå kommunens mål på friluftsområdet än att anlägga en MTB-bana.

⁶ Se beräkning bilaga 3.

2 Vad är den förväntade nyttan?

Nytta	Typ av nytta E/K	För vem/vilka	Uppskattad nytta i kronor eller förväntad nytta i kvalitet
Kommunen erbjuder förbättrade möjligheter för MTB-bana	Kvalitativ	Utövarna av MTB-cykling	Marginellt bättre attraktivitet som kommun
Färre konflikter mellan MTB-cyklare och andra i skogen	Kvalitativ	Alla som rör sig i skogen där man cyklar mountainbike	Marginell färre konflikter

3 Vad blir konsekvenserna om inget görs?

Konsekvenserna om inget görs bedöms som små. Det kommer att innebära att utövarna inom MTB-idrotten inte får tillgång till en dedikerad träningsanläggning i kommunen.

4 Kontaktuppgifter

Namn	Enhet och roll	E-post	Telefon
Torstein Tysklind	Senior utredare, kommunstyrelseförvaltningen	torstein.tysklind@tyreso.se	08-578 29 730
Susanne Svidén	Fritidschef, kultur- och fritidsförvaltningen	susanne.sviden@tyreso.se	08-578 29 103
Inger Lundin	Förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen	inger.lundin@tyreso.se	08-578 29 763

Bilaga 1: Prövning av barnets bästa

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Barnkonventionen slår fast att vid alla åtgärder och beslut som rör barn ska vad som bedöms vara barnets bästa beaktas i första hand. Vid beslut och åtgärder som rör barn till en liten del kan en enklare prövning göras.

Behovsanalysen omfattar behov av MTB-bana. Man kan anta att en stor del av de som kör MTB är barn, vilket gör att barn är påverkade av beslutet.

Förvaltningen föreslår att behovsanalysen av MTB-bana fastställs.

Barnets rättigheter i det aktuella ärendet

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet, är odelbara, ömsesidigt beroende av och relaterar till varandra. Vid prövning av barnets bästa måste först och främst de fyra grundprinciperna beaktas. Dessa är artikel 2 om ickediskriminering, artikel 3 om barnets rätt att få sitt bästa prövat, artikel 6 om barnets rätt till liv och utveckling och artikel 12 om barnets rätt att göra sin röst hörd och få den beaktad. Relevant här är också barnets rätt till lek, vila och fritid (artikel 31).

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av beslutet eller åtgärden?

Barn och unga kommer att påverkas eftersom tillgång till MTB-bana påverkar barns möjligheter till motion och träning och till friluftsliv.

Har berörda barn och unga fått ge sina åsikter och har de beaktats?

Undersökningen Ung Livsstil, där kommunens högstadiel elever har fått uttrycka sina åsikter om motion, aktiviteter och vilka typer av anläggningar ungdomarna tycker kommunen ska satsa på, visar att ungefär åtta procent av högstadiel eleverna cyklar BMX/Mountainbike eller dirtbike regelbundet på sin fritid. När ungdomar ska prioritera vilka anläggningar kommunen ska satsa på är det fem procent som nämner BMX/Mountainbike som ett av fyra alternativ. Det finns alltså en mindre grupp barn och unga som önskar sig en bana.

Behovet av en MTB-bana behöver relateras även till kostnaden för en bana. Bedömningen är att det finns bättre och mer effektiva sätt att gynna barns behov än att anlägga en MTB-bana. På så sätt har barn och ungas åsikt beaktats.

Har barn och ungdomars hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet beaktats?

Även i denna aspekt är bedömningen att det finns bättre sätt att gynna barn och ungas hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet än att bygga en MTB-bana.

Har det identifierats risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar?

Nej.

Vilka olika handlingsalternativ har identifierats? Har en analys för olika handlingsalternativ gjorts utifrån barnets bästa?

Att bygga ytterligare en MTB-bana, eller att inte göra det. Analysen har gjorts utifrån barnets bästa.

Bilaga 2 Ordlista MTB ⁷

Crosscountry

Kallas även XC och är ett tävlingsformat där man startar i grupp och tar sig runt en bana för egen maskin. Det är även vanligt att man beskriver generell motionscykling på stig med begreppet.

Dirt

En samling stora hopp som möjliggör höga hopp och utförande av avancerade hopp

Downhill

I Sverige används begreppet oftast för utförscyklning som kräver mycket fjädring på cykeln och full säkerhetsutrustning. En av de mest extrema tävlingsformerna inom mtb. Banorna är branta, snabba och tekniska och går bara utför. Speciella cyklar används och lift används för att komma till toppen av banan.

Enduro

En tävlingsform på stigar och banor, upplagt kring att man kör tidtagna etapper längs en rutt där man tar sig runt utan tidtagning.

Fatbike

Cyklar med extremt breda däck som gör att man kan cykla i sand eller i snö och på skoterspår.

Gravel

Grusvägscyklning. Har de senaste åren vuxit fram en ny typ av cyklar som är en korsning mellan landsvägscykel och mtb. Möjliggör turer på grusväg och lättare stigar, men är inte en del av mtb som genre, men längre rutter kan kombineras.

Hardtail – Typ av cykel som bara har stötdämpning fram.

Heldämpad – Typ av cykel med stötdämpning på både fram- och bakhjul.

Pumptrack

Byggt bana som har bankade kurvor och böljande konturer som gör att man kan sig runt utan att trampa. Med en pumpande rörelse tar man sig runt. Populärt inslag i tätortsnära och destinationssatsningar. En bra lekplats för cyklande barn.

Skillsarea

Ett område med byggda hinder att träna sin teknik på. Kan pedagogiskt utformas att förstå vilken typ av hinder man kan mötas av på olika graderade leder.

Slope style – En tävlingsform där man hoppar med mtb-cyklar och gör olika tricks.

Stigcykling

Ett svenskt begrepp som vuxit fram för att tydliggöra att mountainbikecykling handlar om en ledbaserad aktivitet där man vill cykla på stigar.

Trail

Betyder stig och används ofta som ett begrepp för att cykla på stigar. Se svenskans stigcykling.

⁷ Källa tillväxtverkets publikation "Att utveckla leder för mountainbike", Tillväxtverket 2023 pub.nr 0444.

Bilaga 3 Uppskattning av kostnad per träningstillfälle

Kostnad per träningstillfälle i kommunens idrottshallar har beräknats till 27 kr.

Beräkning för idrottshallar utgår ifrån:

- Den kostnad fritidsavdelningen har för varje enskild av kommunens idrottshallar
- Från ett uppskattat medelantal personer som deltar i träningen i idrottshallarna varje dag. Ingen differentiering görs mellan hallarna.
- Att träning genomförs 44 veckor om året, och att aktiviteten ligger nere 8 veckor under året för sommarlov och andra lov.
- Träningstillfällen för skolans gymnastik är inte medräknat, då skolan betalar sin del av kostnaden för idrottshallarna.

	Besök per dag	Besök per vecka	Veckor per år	Årsbesök
Måndag till fredag	175	875	44	38 500
Helg	300	600	44	26 400
Summa		1 475		64 900

Årskostnaden per hall har dividerats med antalet träningstillfällen

Idrottshallar	Lokalhyra 2023	Intäktshyror 2022	Lokalvård 2023	Personal kostnad	Total kostnad	Antal årsbesökare	Kostnad per besök
Forellhallen	-480	84	-180	-106	-682	64 900	-11
Tyresöhallen	-4 490	341	-340	-106	-4 595	64 900	-71
Wättingehallen	-577	36	-120	-106	-766	64 900	-12
Trollbäckshallen	-768	102	-145	-106	-917	64 900	-14
Strandhallen	-755	34	-147	-106	-974	64 900	-15
Slottshallen	-1 325	37	-174	-106	-1 567	64 900	-24
Dalhallen	-1 760	40	-151	-106	-1 977	64 900	-30
Fornuddshallen	-2 625	16	-138	-106	-2 852	64 900	-44
Gymnastiksalen	-1 389	480	-353	-106	-1 367	64 900	-21
	-14 169	1 171	-1 748	-950	-15 696	584 100	-27

Beräkning MTB-bana

Årlig kostnad	650 000	650 000
Målkostnad kr/användartillfälle	27	10
Antal användartillfällen år	24 074	65 000
Antal användartillfällen dag	66	178